

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVI (40)

Štev. (No.) 51-52

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

24. decembra 1987

Jože Pogačnik

Koledujemo

Saj pri mnogih zdaj je sveti večer,
toda brez božje glorioze.
Saj mnogi postavljajo sveti hlev,
pa prazne so njihove jaslice.

Mi pa spet kot otroci smo:
iskreni, odkriti in vsi svetli.
Naj se veljaki, modraki nam smejejo,
večje modrosti od naše je ni:

Ljubega Jezusa ziblremo,
Jezus nedolžni se nam smeji.
Ljubega Jezusa varujemo,
Jezus nas nič ne ogovori.

Mati Marija ni trudna nič,
zdaj gospodinjit je šla.
Vsakdo tod najde topel kotič,
nihče ne vzame nam Jezusa.

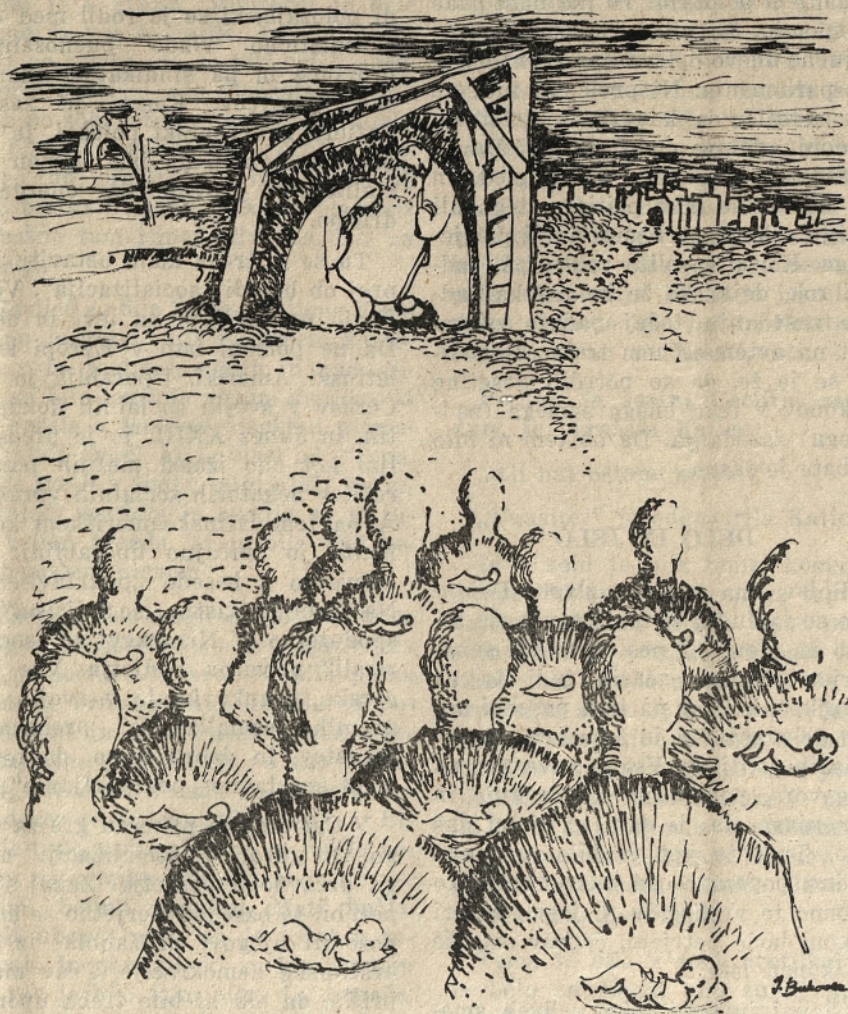
Kadar še zvezda z Modrimi pride,
vsi se uvrstimo v procesijo.
Marija bo nesla Dete čez hribe,
otroci in Modri šli bomo za njo.

Jezus počival bo v rokah Marije,
sama molila bo tiho za se.
Mi bomo peli za njo litanije,
tudi pri vas se oglasimo grede.

O, saj naša slovenska dežela
(tako se je čudno obrnil naš svet)
ob cesti leži, ki gre iz Betlehema
v mesto Marijino — Nazaret.

Marija Devica čudeže dela:
kdorkoli le hlevček ima,
k njej naj čiste roke izteza,
v jaslice prazne mu Jezusa da.

Mi pa otroci, zvonimo, zvonimo,
Marija nese Jezusa vsem.
Naj ga vsi sprejmejo, tiho molimo:
v vseh hišah nocoj naj bo Betlehem.

Ko se v svoji notranjosti in v celotni družbi spominjamo svete noči, Kristusovega rojstva, želimo tudi vsem ljudem dobre volje, predvsem pa našim sotrudnikom, raznašalcem, naročnikom, oglaševalcem, dobrotnikom, bralcem ter prijateljem tako v Argentini, kakor v Sloveniji in po svetu prenovitev v božičnem duhu, kakor tudi sreče v letu 1988

SVOBODNA SLOVENIJA

Slovenski narod - občestvo živih in mrtvih

Božič je družinski praznik, praznik naše ožje družine in tudi naše širše družine, ki je slovenski narod. Največja vrednost malega naroda je ravno v tem, da smo vsi ena sama družina.

Sedaj ob božiču se spominjamo vseh članov naše družine, živih in umrlih, raztršenih po vsem svetu.

Tu v Torontu nam pridejo takoj na misel pokojni Janezi, Viktorji, Francetu, Lojzeti in Petri. Vsi ti so soustvarjalci naše kanadske skupnosti, ki je bila zgrajena iz nič.

Naša občestvo živih in umrlih, naša ideja o slovenskem narodu, gre globlje. Kaj bi bili mi brez Trubarja, Prešerna, Bleiweisa, Cankarja, Preglja, Župančiča, ter Ehrlicha, Ušeničnika in Plečnika? Vsi ti in še mnogi drugi so ustvarjali kulturo in duhovnost slovenskega naroda in mi živimo iz te dediščine.

Narod je v bistvu ideja; ideja, ki predstavlja njegovo duhovnost, psihologijo in zgodovino, vse kar je narod po bolj ali manj vidnih mislecih in ustvarjalcih izrazil na en ali drug način.

Narod ni samo skupek ljudi na gotovem kraju, s svojim jezikom. Brez duhovnosti ni naroda in čim močnejša je ta, tem močnejši je narod.

Vsak človek je produkt lastnosti, ki jih je podedoval, in svojih izkušenj — predvsem trpljenja. Isto velja za narod. Trpljenje slovenskega človeka in njegovo zapostavljanje skozi vso zgodovino ter neizprosni boj za naš obstanek so nas formirali.

Tudi komunistična revolucija in njena protirevolucija sta nam pritisnili neizbrisen pečat.

Najbolj tragičen dogodek v tem obdobju je bila zadnja faza, ko so nečloveško mučili 12.000 razoroženih domobrancev in jih nato večinoma usmrtili. Ta nezaslišani sadizem je največja sramota v slovenski zgodovini.

Prenašanje trpljenja, svetniška priprava na smrt — kateri sem bil osebno priča — in umiranje teh domobrancev je pa najveličastnejša ponovitev trpljenja našega Gospoda Jezusa na Kalvariji. Preko tega trpljenja naših sobratov smo bliže Kristusu in Bogu Očetu. Sedaj imamo mučence — svetnike prav blizu nebeskega prestola. Ob božiču jih vedno prosimo za razne milosti in darove.

Kakšne naj bodo naše prošnje k domobrantskim mučencem, da jih posredujejo dalje našemu Stvarniku?

Prvo, da se čim preje začne proces za beatifikacijo domobrantskih mučencev. Nekaj mučencev španske rdeče revolucije so že beatificirali: čeprav je bila španska revolucija vsaj delno opravičena zaradi velikih socialnih razlik in krivic. V Sloveniji nismo imeli ne aristokracije, ne velekapitalistov. Če je bila kje komunistična revolucija nepotrebna, je bilo to v Sloveniji.

Drugo, da končno pride do resnične krščanske sprave v slovenskem narodu.

Tretje, da naj Bog razsvetli vse tiste Slovence, ki so odgovorni za usodo slovenskega naroda: da ga vladajo pošteno, pametno in s pogumom.

Poštenost.

V pošteni družbi imajo vsi občani pravico in dolžnost, da soodločajo o skupnih zadevah. Komunisti so se od vsega začetka proglasili za avantgardo, ki ima ekskluziven monopol nad vladanjem in nad ocenjevanjem tega vladanja. To primarnost jim daje takomenovana „znanstvena“ baza komunizma. Če bi bilo v tej tezi kaj resnice, bi človek še nekako toleriral to teorijo, toda poglejmo, kaj je znanstveno:

Moderno potniško letalo je proizvod znanstvenih dosežkov. Po statistikah vemo, da je v vsakem tre-

nutku v zraku nad 2000 potniških letal. Je nekaj nesreč, toda te so v glavnem povzročene po napakah ljudi.

Jet motor se zavrti milijonkrat, ko letalo preleti enkrat Atlantik: in funkcionira brezhibno. To so sistemi, ki so proizvod znanosti.

Kaj pa komunizem? Gospodarstvo mu ne deluje, politični sistem še manj, medčloveški odnosi so porazni. Kje je tu znanost — vse to je le pravljica.

Komunizem je zastarela gospodarska in socialna teorija, ki nikakor ni več primerna za reševanje političnih problemov v moderni dobi, predvsem v industrializiranih družbah.

Francoski umetnik Cocteau je dejal: „Človek se mora stalno prenavljati ali pa umre.“ On se je nanašal na literaturo, velja pa ta sodba še toliko bolj za politiko, ki je vedno izredno dinamična. Kanadčani pravijo: „Štirindvajset ur je v politiki dolga doba.“

Pamet.

Veljko Rus, eden od sodelavcev revije Praxis, je dejal: „V Jugoslaviji ni potrebna mobilizacija intelektualnih in vseh drugih delovnih potencialov, temveč je potrebna samo njihova deblokada.“ (Delo, 14. 1. 84)

Zakoni, ki regulirajo gospodarstvo v zapadnem svetu, predvsem spodbujajo: v Jugoslaviji pa delujejo predvsem restriktivno in kontraproduktivno.

Sedaj, ko so že bistri Kitajci uvedli bolj svobodno gospodarstvo in ko se Sovjetom odpirajo oči, upajmo, da bodo tudi slovenski komunisti spregledali in uvedli več svobode v svoje gospodarstvo.

Pogum.

Po božji volji sem bil v vlaku internirancev, ki so ga junija 1942 na-

Oseba in nje vrednost

Ko se v teh dneh spominjamo Kristusovega rojstva, lahko preišljujemo poleg njegovega nadnaravnega poslanstva tudi posledice, ki jih je Njegov prihod povzročil v življenju in mišljenju vseh ljudi na zemlji.

V prvi vrsti nam je pred očmi potrditev vrednosti človeške osebe kot tistega stebra, na katerem sloni vsa stavba človeške skupnosti. Pravo razmerje med ljudmi in njih socialna povezava slonita na pravem pojmovanju in pravem vrednotenju posameznika in njegove nepovpljive osebnosti.

Vsak od nas mora razvijati svojo osebnost v luči poti in cilja, ki mu kot osebi pripada. Skupaj z drugimi osebami mora poskušati, da zboljša svet. Da pa to uspe, mora spoštovati tudi druge, saj so tudi oni osebe, ki imajo svojo vrednost. Najboljši način, da se ta ideal v družbi uresniči, pa je demokracija v političnih in družbenih odnosih.

Slovenski narod se je vedno zavedal vrednosti osebe in demokratičnosti. Ko je komunistična protiosebna in protidemokratska prisila preplavila našo domovino Slovenijo, smo svoje visoke ideje in ideale prenesli v tujino, kjer jih čujemo za bodočnost. Pa tudi doma se v zadnjih časih pojavljajo pogumniki, ki spet hočejo oživiti zavest o vrednosti osebe kot posameznika in demokracije za skupnost.

Ko praznujemo v srcih in v javnosti božične in novoletne praznike, veselo upajmo, da bo delovanje vseh Slovencev dobre volje, tako v svetu kot v Sloveniji, pripomoglo k prerobenju slovenskega naroda, prečiščenega in svetlega v pravem pojmovanju osebe in skupnosti.

Za SLOVENSKEGA NARODNI ODBOR:

Rudolf Smersu
predsednik

La Jornada Mundial de la Paz

El texto del mensaje de Juan Pablo II para la celebración de la Jornada Mundial de la Paz, el 1º de enero tiene como lema: **La libertad religiosa, condición para la pacífica convivencia**.

En los primeros párrafos del trabajo, el Papa expresa que “en diversas partes del mundo, millones de personas sufren todavía a causa de sus convicciones religiosas, siendo víctimas de legislaciones represivas y opresoras, estando sometidas a veces a una persecución abierta o, más a menudo, a una sutil acción discriminadora de los creyentes y de sus comunidades.”

Tras calificar a la libertad como “la prerrogativa más noble del hombre”, el texto recuerda que “la libertad de la que el hombre fue dotado por el Creador es la capacidad que recibe permanentemente de buscar la verdad con la inteligencia y de seguir con el corazón el bien al que naturalmente aspira, sin ser sometido a ningún tipo de presiones, constricciones ni violencias.”

El Papa se pregunta luego si “puede un Estado solicitar fructuosamente una total confianza y colaboración, cuando con una especie de “confesionalismo negativo” se proclama ateo, y aun afirmando respetar, en un cierto marco, las creencias individuales, toma posición contra la fe de una parte de sus ciudadanos.”

“Por el contrario —apunta el mensaje—: se debería procurar que la misma confrontación entre la con-

cepción religiosa del mundo y la agnóstica, o incluso atea, que es uno de los signos de los tiempos de nuestra época, conserve leales y respetuosas dimensiones humanas, sin violar los esenciales derechos de la conciencia de ningún hombre o mujer que viven sobre la Tierra.”

Sobre el final, el Papa dirige su pensamiento “de modo particularmente afectuoso a los hermanos y hermanas que se ven privados de libertad para profesar su fe cristiana; a cuantos sufren persecución por ser cristianos, o que, por seguir a Cristo, sufren marginación y humillaciones.”

O NAS PIŠEJO

V Sloveniji čedalje več pišejo o naši izseljenski skupini v Argentini. Tako smo pred kratkim dobili v roke članek, ki je izšel v Gorenjskem listu v Kranju 22. septembra.

V njem je članek — in pogovor — z dvema članoma naše politične skupnosti, Maro in Jankom Filipičem. Poleg drugih stvari sta omenjala tudi našo skupnost, kot sledi:

„... Slovenec je priden, gara, kamor ga postaviš. Tudi Argentina, kamor je prišel tako rekoč gol in bos, ga ni mogla podreti. Večinoma vsi Slovenci so v novi domovini zgradili svoje hiše, nekateri so postali veliki podjetniki. Argentinci jih cenijo. Med slovenskimi otroki in vnuki je že precej izobražencev: pravnikov, učiteljev, zdravnikov. Tujina jih je tudi povezala.

„V sosedstvu, predmestju Buenos Airesa, nas je več Slovencev. Že od 1948. leta imamo slovensko mašo, zbrali smo za nov slovenski dom. Po nedeljskih mašah se redno shajamo v njem, mladi pa tudi čez teden pri športu ali kulturi. Imamo tudi slovensko hranilnico. Otroci — midva imava tri fante pod vrhom — govorijo slovensko. Slovensko govorimo doma, dopolnjujejo se v sobotni slovenski šoli za osnovnošolce in srednješolce. Iz Slovenije prihaja razno čtivo. Slovenska mladež se zdaj večinoma tudi ženi med seboj. Včasih so naši fantje radi jemali Argentine, vendar ti zakoni zaradi različnih naravnih nivojev uspevali. Je pač tako, da gre svoje k svojim.“

dr. Peter Klopčič

SLOVENIJA V SVETU

SLOVENCI V MUENCHNU

Z novimi prostori, ki so na voljo našim rojakom iz Münchna in okolice, je uresničen dolgoletni sen prizadevnega dušnega pastirja dr. Branka Rozmana, njegovega pomočnika Marjana Bečana, ki sta oba živela dalj časa med nami v Argentini, ter vse slovenske župnijske skupnosti v Münchnu. V soboto, 21. novembra, je bila slovesna otvoritev in blagoslovitev novih prostorov, kjer bodo Slovenski dušnopastirski urad, sobotna šola za otroke slovenskih staršev, knjižnica, pisarna za socialno službo, stanovanjski prostori, gospodinjstvo...

Slavnost se je pričela v dvorani, kjer so se zbrali gostje: kardinal Wetter, münchensko-freisinški nadškof; iz Ljubljane sta prišla metropolit dr. Šuštar in škof dr. Lenič, prisotni so bile še narodni delegat za slovensko dušno pastirstvo v Nemčiji dr. Zdešar in drugi. Župnik Rozman je goste pozdravil z izrazi hvaležnosti münchenski nadškofiji za razumevanje slovenskih potreb.

V zbrano občestvo je nato pomladno odmevala pesem otrok; trije malčki so pristopili h kardinalu in škofu foma ter jim izročili velike šopke rdečih nageljnov. Mešani pevski zbor je pod vodstvom Jožka Bucika, slovenskega duhovnika iz Augburga, zapel Rožmarin in Zdravico. Jure Teršeglav je predstavil slovensko skupnost, ki je raztresena po vsej münchensko-freisinški nadškofiji; na Bavarskem živi še vedno okrog 6000 Slovencev. Za naše rojake v Münchnu in okolici dušnopastirsko skrbita

duhovnika dr. Branko Rozman in Marjan Bečan ter socialni delavki Kristina Mlakar in Marija Korbar. V župnijskem domu je tudi sobotni šolski tečaj verouka in materinskega jezika. V šolo je vpisanih 75 otrok.

Kardinalu in vsem drugim nemškim gostom se je Jure iskreno zahvalil za razumevanje ter jim zahvalil, naj jim Bog „tisočkrat povrne s svojimi darovi“.

K besedi je Marijanca Bolčina, pevka in napovedovalka na proslavi povabila tudi ljubljanskega nadškofa Šuštarja. V imenu Cerkve na Slovenskem se je zahvalil vsem, posebno kardinalu Wettru za nov slovenski dom.

„Povezanost med Bavarsko in Slovenijo je torej stara že tisoč let,“ je v svojem nagovoru dejal tudi kardinal Wetter. Obisk pri ljubljanskih škofih februarja letos je želel biti le „nadaljevanje te starodavne tradicije na današnji ravni“. Blagoslov te hiše želi potrditi dejstvo, da je „vaša in naša last, saj ni tujcev med kristjani“.

Prijazno snidenje v dvorani novega skupnega doma se je končalo s hvalnico Bogu in ljudem. Mešani zbor in otroci so zapeli pecem Na mnoga leta — kardinalu Wettru, slovenskemu metropolitu Šuštarju, škofu Leniču.

Bogoslužje božje besede nato v hišni kapeli je vodil kardinal, ki je blagoslovil v spremstvu župnika Rozmana vse prostore. Ob koncu je zadonela še Marijina pesem: Marija skoz življenje voditi srečno znaš.

(Po Družini)

ŠE O PREPOVEDANEM DREVESU

Katedra št. 12, leto 1987
Mladina št. 26-27

(Obe prepovedani):

Prvi odstavek članka z naslovom „1. Was macht das Kreisgericht?“, „Črni dan nasilja v Mariboru, ko je ob vednosti mariborske policije petorica znanih mariborskih rokomavhov imela 12 ur popolno oblast nad mestom, dokazuje, da policija ni sposobna zaščititi občanov pred akcijami mariborskega podzemlja. Skoraj da pred njenimi očmi so namreč razbili sicer miren mariborski lokal, do krvi pretepli nekaj ljudi in posilili dvedoletnico, policija pa navzlic mledu uradno znanim prijavam ni ukrepala. Še pravočasno pa so ti, očitno samo vaši varuhi javnega reda, prispeli na Kramarski sejem, kjer so mladi pripravljali javno manifestacijo o 4. mariborskem samoprispevku.“ In tudi tisto navedeno na strani 10 v uokvirjenem članku z naslovom „3. Das Versagen der Führer“ v 1. odst.: „Strukture niso mogle pustiti na cedilu svojega človeka, saj je bilo očitno, da letijo strele na Razpeta tu-

di kot na predstavnika osovražena političnega sloja, čeprav si je tudi kot močni mož fevdalne „države Maribor“ (Katedra) najbrž nabral nekaj zamér in govoric o maslu na glavi.“

Slovenski narodni arhiv v zdomstvu

lepo prosi vse rojake, ki imate in hranite doma svoje medvojne spominke zapiske, pisma sinov in hčera iz koncentracijskih taborišč, osebne dnevnike, popise važnih dogodkov na vasi med vojno in revolucijo, pisma uglednih osebnosti iz našega cerkvenega in narodno političnega delovanja, znamenite stare kronike družinske, vaške, društvene, različne fotografije prireditve doma ali v taboriščih, da vsega tega ne zavržete, ampak vse papirje zberete in jih izročite arhivu Slovenskega narodnega odbora v Buenos Airesu, Ramón L. Falcón 4158.

Francis Pernišek arhivar

Marjana Lipovšek v Dunajski operi

Mezzosopranistka Marjana Lipovšek je dandanes gotovo najbolj poznana slovenska pevka v mednarodnem opernem svetu. Rojena v Ljubljani, prihaja iz glasbene družine. Njen oče je znani komponist Marjan Lipovšek. V Sloveniji je študirala glasbeno pedagogijo, vso pevsko kariero pa je naredila v Avstriji. S študijem solopetja je začela v Gradcu, potem pa je šla direktno na Dunajsko državno opero.

Kronist je poslušal njeni, do sedaj najvažnejši nastop v dunajski operni hiši. Prevzela je vlogo Oktavijana pri Richard Straussovi operi „Der Rosenkavalier“ (Kavalir z rožo). Težka vloga iz pevskih razlogov, ker je zelo dolga in obsežna, pa tudi igralško komplicirana, ker mora mezzosopran predstavljati moškega ljubimca. Nekaj dni prej je Marjana pela na orkestrskem koncertu v Münchnu pod vodstvom Wolfganga Sawallischja. Njen partner je bil slavni nemški baritonist Dietrich Fischer-Dieskau. V evropskem poletju je imela recital v Salzburgu, in tam tudi pela altovsko vlogo pri Deveti simfoniji pod vodstvom Claudia Ab-

bada. Pogovor s slovensko pevko se je razvil v njenem domu na Dunaju.

Kateri so bili vaši pevski učitelji?

V Gradcu je bil Gottfried Hornik. Odkar sem na Dunaju, pa delam samo s svojim možem. (Njen mož je basist Alfred Burgstaller, Dunajčan, priznani pevec in pedagog.)

Ali se je težko Slovincu uveljaviti v tuji deželi?

Ne gre za nacijo, gre enostavno za kvaliteto.

Pojete na koncertih kaj slovenskega? Ste posneli slovensko pesem na plošče?

Na plošči recitala, ki je bil živo posnet v Ljubljani, je nekaj slovenskega (produkcija RTV Ljubljana). S Slovensko filharmonijo sem pela slovenske pesmi v Nemčiji. Tudi v Salzburgu sem imela nekaj slovenskega na programu.

Kateri šteješ med svoje najljubše uspehe?

V zadnjih letih jih imam skozi enega za drugim, tako da je težko re-

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

MALO O MONOPOLIH

To, da se zgodovina ponavlja, ni le prazna fraza. A lahko jo uporabimo v marsikaterem oziru, zlasti v sedanjem položaju. To pot nam pade v spomin, ko znova opazujemo zaključne dneve delovanja argentinskega parlamenta. Ni prvič, in tudi ne bo zadnjič, da kongres v celotnem obdobju deluje malo ali nič. Da se zasedanja prelagajo v nedogled, in da naj se še tako pritiska, tega ali onega zakona ne bomo videli potrjenega. Ko pa se bliža zaključek, zadnji rok, dejansko že ko poteka zadnje zasedanje, tedaj padajo zakoni kot na avtomatičnem traku. Dogodilo se je že, da so potrdili desetine zakonov v teku enega samega (zadnjega) zasedanja. Da ob tem ni bilo debate je jasno.

DELO IN JELO

Pojav ima svojo razlago. Dejansko se ta čudni sistem ne nanaša toliko na „lenobo“ poslancev ali senatorjev (čeprav včasih tudi te ne manjka), kolikor na tisti posebni način delovanja, ki je že v krvi argentinskih politikov. Vse je navezano na pogovore, pogajanja, kupčevanje in izmenjavo. Jaz ti dam to, ti mi daš ono. Tudi to pot je bilo vse tako čudno povezano, da v trenutku, ko pišemo te vrstice še ni jasno kateri zakoni bodo potrjeni, čeprav smo že na koncu leta.

Glavni interesi teko v dveh smerih: delavska zakonodaja in davčni zakoni. Kar se delavske zakonodaje tiče, smo o njej že mnogo pisali. Pretekla so štiri leta posegov, namigov in obljub, pa dejansko doslej še vedno veljajo zakoni, ki jih je postavila v veljavo vojaška vlada. To je očitna blamaža za radikale, a je posledica razmer, v katerih radikali ne morejo dokončno sprejeti dejstva, da je sindikalizem v peronističnih rokah. Toliko časa so gnali to zadevo, da bodo sedaj zakoni dejansko „bolj peronistični“, kot pa če bi jih rodili pred dvema letoma.

Kar se tiče davčne zakonodaje, smo tudi že pisali o njej. In končno je le res, da je vse navezano na koncesije državne vlade peronističnim provincam. Dejansko je vlada zagrozila da, ako ne bodo potrjeni ti zakoni, province ne bodo videle enega avstrala, ker ga ne bo. Bilo je mnogo pogajanj, spremenjen je bil marsikateri tekst, a dejansko je vlada prodrla s svojo idejo novih zakonov. Če tega ne bi bilo, potem bi prišlo do tarifarnega udarca in še hujše inflacije.

Ob tem še kratko omembo: polovica proračunskega deficita letošnjega leta pripada izgubam neuspešnih državnih podjetij. In računajo, da v tem oziru prihodnje leto ne bo boljše. Kdaj se bodo pa o tem kaj pogovarjali?

Prej omenjena zadeva državnih podjetij pa prihaja v novo luč zaradi položaja, ki se je rodil med novo peronistično vlado buenosaireske province in pa sindikatom energetskih delavcev. Komaj je zasedel Cafiero guvernerski položaj, je med drugim objavil, da ima namen „socializirati“ provincijsko energetsko družbo.

Tu se je treba malo ustaviti. Najprej ob besedi „socializacija“. Vemo, da jo uporabljajo na levi in desni. Da ne pomeni isto v Evropi kot v latinski Ameriki. Uporablja jo tudi Cerkev v svojih socialnih dokumentih, in Janez XXIII. jo je predstavljial kot eno izmed možnih poti za rešitev nekaterih socialnih vprašanj. A na tem latinskoameriškem kontinentu jo običajno uporabljajo kot istovetno z besedo „podržavljenje“. Na Kubi je Castro „socializiral“ gospodarstvo. V Nikaragvi so „socializirali“ privatna podjetja. Vse levičarske stranke imajo v svojih programih „socializacijo“ proizvodnih sredstev, in dobro vemo, da to pomeni enostavno „podržavljenje“.

V Cafierovem primeru gre za drugo. On govori o „socializaciji“ nekega državnega podjetja. Zakaj je uporabil to besedo? Verjetno so mu jo posodili njegovi družabniki iz vrst krščanske demokracije. Prav mu je prišla, da mu ni bilo treba uporabiti besede „privatizacija“. Dejansko se hoče znebiti teže tega podjetja, ki srka številne fonde provincijske blagajne. Namen je preložiti lastnino podjetja na nekatere že obstoječe zadruge, na sindikate, na sosedstva in druge družbe. Tudi ta ideja prihaja iz vrst krščanske demokracije in je nekoliko sorodna „samoupravljanju“, v katerega so zareskani latinskoameriški demokristjani.

Tako ali drugače, „halo“ je nastal v osrčju ortodoksne peronizma, v sindikatu energetskih delavcev. Ti so na svojem državnem zborovanju v Mar del Plata ostro napadli Cafiera, njegove načrte in namen „socializacije“, in izjavili, da bodo napeli vse sile, da preprečijo razmonopolizacijo energije. Energija, da je državni monopol, in kot tak mora ostati. Nasprotujejo vsaki decentralizaciji energetskega sistema: kar je državno, mora ostati državno, kar je provincijsko, mora ostati provincijsko. Še več: vse energetske obrate in objekte, da je treba povezati v eno edino in vsedržavno energetske podjetje.

„SOCIALNI TEDNI“

Izjava energetskih delavcev je prešla skoro neopazna. Izbrali so zanjo neroden čas, čas stavk in protestov. Stavkalo je vse, kar leze in gre. In bo še stavkalo: učitelji, telefonski

delavci, kovinski, mehanični, tekstilni, pristaniški, prevozniki, mesarske industrije, petrolejski... Grozili so bančni uslužbenci, pa so ugodili njihovim zahtevam. Grozijo poštni uslužbenci, pa jim ne ugodijo...

V bistvu je vzrok eden in isti: zahtevajo povišanje plač. Dejansko je v zadnjem bimestru (oktober-november) inflacija poskočila 32 odstotkov. Če upoštevamo, da je zadnja povišica plač, od 1. oktobra naprej, bila le za 12 odstotkov, se je nekje izgubilo 20 točk, ki jih ves svet išče, zlasti ko vidi, kako se cene sučejo meseca decembra.

Posledice so jasne: socialni nemir, politična napetost, pa še gospodarski kaos. Vlada je predvidevala, da bo zamrznjenje cene in plač uspešen ukrep proti inflaciji. Cene so ji že ušle, za njimi pa capljajo plače, kajti večina teh stavk se uredi z večjimi ali manjšimi povišicami plač. Tako ves uradni gospodarski program počasi polzi v vodo.

V takem ozračju se bližajo božični prazniki, in se bliža novo leto 1988. Ne bi mogli reči, da ga ljudje pričakujejo z optimizmom. Neka čudna vdanost v položaj se opaza povsod. Kot da bi čutili, da bodo pretekla še dolga leta, predno bo vsaj malo razvidno izboljšanje. Seveda pod pogojem, da ga ne bomo še naprej tako lomili, kot smo ga doslej.

In vendar vemo, da je rešitev izredno jasna in lahko. To bi morali spoznati zlasti v teh dneh. In tudi ni daleč. Le do prvih jaslic. Ako bi tam spoznali, da je glavno iskati Kraljestvo in njegovo pravico, bi se nam vse ostalo kar samo navrglo...

PRVI KORAKI

ANEKDATE IZSELJENCEV V ARGENTINI

44.

Za konec leta naj priobčimo anekdoto, ki se ni zgodila prva leta našega prihoda semkaj, ampak pred enim tednom.

Mladi Andrej Rezelj je odšel na Ezeizo spremit sorodnika na letalo. Istočasno pa je prišla iz Nemčije nogometna reprezentanca na prijateljsko igro s svetovnimi prvaki, Argentino. Skupino je vodil svetovno znani Beckenbauer.

In Andrej, ne bodi len, ga je hotel prositi za avtogram. Pa si misli: Če mu rečem po argentinsko, on ne bo razumel. Po nemško jaz ne znam. Ker pa sem končno Slovenec, ga bom pa prosil slovensko, saj bo itak po gestah razumel, kaj hočem.

In se približa slavnemu Beckenbauerju, mu pomoli papir in svinčnik ter mu po slovensko reče:

„Mi daste svoj podpis za Andreja?“ In veliki Beckenbauer mu lepo odgovori po slovensko: „Zakaj pa ne!“ in mu podpiše!!!

Šele doma je Andrej zvedel, da je mati slavnega nogometaša — Slovenka!

Čimvečja je kariera, tembolj moraš delati, da jo obdržiš. Potrebno je zelo skontentirano delo in življenje v glavnem samo za to. Petje te noč in dan popolnoma zaposli, telesno in duševno. Zato jaz privatnega življenja v zadnjih letih sploh več nimam. Prijatelji naju z možem vidijo samo na vsake toliko časa. Da bi šli na vikend ali v kakšno kavarno, tega sploh ne poznam več. Je pa tako, mene veseli ta poklic. Sem srečna in hočem delati. Mi je do tega, da pojem vedno boljše in lepše stvari.

Ali je kakšna možnost, da pridete v Teatro Colón?

Ja, zelo verjetno bom šla enkrat v Buenos Aires. Mislim, da je bila že ponudba, ampak trenutno nimam nobenih konkretnih planov. Colón je zelo znan v Evropi. Vsi pevci zelo radi gredo tja. Kolegi so mi rekli, da je čudovita dvorana, in da moram jaz tam peti, če le dobim kakšno ponudbo. Tudi v Združenih državah sem bila samo enkrat. Zgleda, da se moram najprej uveljaviti v Evropi. Moja pot je pač drugačna. Imam potrpljenje. Meni tudi ni toliko, da bi hodila veliko čez ocean. Sem rada doma ali pa vsaj v bližini doma.

Ali požete veliko sodobne glasbe?

Ja, veliko, ampak bom sedaj nehala, ker je precej nevhvaležno. Ogromno dela in od tega nimaš prav čisto nič.

Lansko leto ste peli eno glavnih vlog pri krstni predstavi Pendereckijeve opere „Črna maska“ v Salzburgu. Kaj ste odnesli od tega?

Težko in nevhvaležno je bilo. Dva meseca krvavo trdega dela, zato da smo jo petkrat izvedli, in danes o tem nihče več ne govori.

V repertoarju imate veliko oratorijev religioznega značaja. Ali to zahteva, da je pevec veren?

Zahteva ravno ne. Je pa dobro, če pevec veruje.

Vi ste verni?

Ja.

Kako gledate na večjo pevsko kariero?

Janez Vasle

Ivan Cankar

Sveti dan je bil

Sveti dan je bil. Zazvonili so božični zvonovi.

Od vseh strani je zazvonilo, od vzhoda in od zahoda, od neizmerne neba so lile božične pesmi, vrele so iz zimske zemlje.

To je bil dan, ko se je rodil Človek, in vsa srca so se odpirala njemu v hvalo in ljubezen, vsa srca so zahrepenela k njemu.

Napotila so se k njemu tisočera užaljena, ranjena srca. Vsi ubogi, zaničevani, zavrženi so se napotili, brezkončna procesija je bila. Vsi tisti, ki jih je bilo življenje s trdo pestjo, so odprli trudne oči in so vzdignili ranjene ude, šli so in so mu nesli srca naproti. Križani Človek je sprejemal vse, da nikogar ni pozabil, ki se mu je približal, vsem je delil dragocene darove. In bili so mu hvaležni in so zaupali vanj. Dar, ki jim ga je bil podelil, je bil vreden več nego vsa oskrunjena bogastva, ki jih prodaja oskrunjeno življenje za oskrunjena srca. Kogar se je dotaknila njegova usmiljena roka, kogar je blagoslovil njegov pogled, tisti je izpregledal, padlo mu je breme raz ramena, lahke in poskočne so bile njegove noge. Večni Človek mu je bil podelil večnost. Kadar so skeleti udarci življenja, je romalo srce k njemu, v deželo utolaženega upanja, pozabljenega trpljenja.

Zazvonili so božični zvonovi od vzhoda in od zahoda in vsepovsod so se dramili ranjeni in zavrženi in so vstajali. Trpljenje je praznovalo veliki praznik upanja in zmagoslavlja, utolaženi so bili, ki so izpregledali, da vodi čez Kalvarijo cesta v veselo večnost. Ponosni so bili in so gledali zmagonosno, ki so vedeli, da so v njem in del njegov, zato ker so bičani in s trnjem kronani...

Tako so praznovali praznik, ko je nastopil Človek svojo veličastno pot. Ni ga bilo tisto noč uboga srca, ki bi veselo ne vztrepetalo, komaj je razumelo radost, ki je kipeloda vrha, komaj se je zavedal zaničevani in zavrženi in bilo mu je kakor v sanjah, ko je slišal tolažilne besede in ko je začutil usmiljeno roko na razgubanem čelu, na ramah, ranjenih od bremena.

Polna solz, krvi in gnusobe je soplazemlja tam doli, v temi, ali glej, tisto noč je vzplamtelo tisočero in tisočero luči, vzdigali so se brezštevni plameni, tresli so se in so plapolali in so hrepeneli gor...

„Nocoj hodijo angeli po zemlji,“ je

dejala Tončka. Vesel pokoj je bil v sobi, svetil se je v očeh in na licih, dihal je v zraku, prepregel je bele stene. In vse so čutile, da hodijo angeli po zemlji, da so bili prišli skozi zaprto okno in sede ob posteljah, hodijo po sobi s tihimi koraki in nalahko plapolajo velike bele peruti. Videle so tudi brezštevne luči, ki so jih bili prižgali angeli in ki so plamtele pobožno tam zunaj, globoko doli na zemlji.

Jaslice so bile že napravljene. Pred njimi je gorela luč v rdečem kozarcu, a na jasliah samih in nad njimi so bile majhne pisane svečice, ki so gorele s tankimi visokimi plameni. Zlati angel, ki je visel od stropa, se je svetil v čudni, migljajoči in trepetajoči svetlobi in svetila se je tudi velika zvezda, ki je bila nad betlehemskim hlevom.

Zaspali niso mogle dolgo, vse, ki so mogle iz postelje, so se pripravljale na polnočnico in srca so bila polna svetega pričakovanja. Ležale so poloblečene in so se razgovarjale s šepetajočim glasom. Ni se zasmajalo, tudi prešerna beseda se ni oglasila, zato ker so bili angeli v sobi... Bilo je tisto noč, kakor da so prišla nebesa na zemljo. Nebeški angeli z velikimi belimi peruti, Mati božja, mali ubogi Jezus, ki je ležal v jasliah, in pastirji, ki so klečali tam — vse je bilo tako blizu in domače, nič skrivnosti ni bilo in nič nedosegljive gloriole.

Šepetanje je bilo zmerom tišje, polazoma so legale trepalnice na oči, ali srce je bedelo. Zmerom bliže so prihajala nebesa, preselila so se v sobo. Tončka je ležala ob robu postelje na odeji, ena roka je bila pod glavo, druga na životu. In ko je ležala in so blodile veselo vesele misli, je začutila, kako ji je dihnilo v lice in vedela je, da je šel angel mimo. Srečna je bila in se je smehljala, če bi iztegnila roko, bi se dotaknila roke angelove. Tudi Malči je malo zadremala, ali ko je zatisnila oči, se je zgodilo čudo: danilo se je, svetilo, luč bela in mirna, kakor spomladanska mesečina, se je bila razlila po sobi, vsa soba je bila polna angelov in zadal na tronu je sedela Mati božja z Jezusom v naročju in obraz Matere božje je bil kakor obraz sestre Cecilije, tudi bele perutnice usmiljenke je imela na glavi.

Zazvonilo je v kapelici, ali kakor od daleč je prihajalo zvonjenje, bilo je kakor glas tistih sanj, ki so prihajale iz nebes, nato pa je zaklenkalo jasno in zvono na koridoru in

zvdramile so se. Sestra Cecilija je napravila luč, oblačile so se hitro, še v polsanjah in molče, nato pa se je napotila procesija proti kapelici, po dolgem in mračnem koridoru. Trudoma, težko sopeč, brez besede se je vila nočna procesija, tu tam se je zasvetila dremotna svetilka, razsvetlila je uboga mala telesa, zavržena, obsojena; in iz drobnih obrazov, prežgodaj zrelih, že razoranih, so gledale oči, polne veselega pričakovanja, polne spoznanja. Že se je jasnilo od daleč: tam je bila luč in Kristus je bil tam, ki so mu šle naproti...

Pređen je sestra Cecilija zaprla duri, je vprašala Katico:

„Ali naj ostane svetlo?“

„Ugasite!“ je odgovorila Katica.

In v sobi je bila tema, komaj se je svetlikalo malo od snega tam zunaj, od neba, ki je bilo jasno in posuto z belimi zvezdami. Kmalu je utihnulo na koridoru, daleč je že bila procesija, samo iz daljave se je slišalo žvenketanje srebrnih zvončkov, glasile so se zamolklo božične pesmi. Sladek in skrivnosten šum je prihajal kakor iz katakomb, iz podzemskih, veličastno razsvetljenih hramov, kjer pojo bele oblačene device slavo novorojenemu Zveličarju...

Tema je bila v sobi, svetlikalo se je belo od snega tam zunaj in od zvezd, luči na jasliah so trepetale dremotno in otožno in v ozkem kolobarju se je zibala na stropu rumena svetloba.

Katica je bedela; ko je gledala po sobi, je razločevala polagoma bele postelje, razločevala je tudi glave, ki so se premikale na vzglavju. Zasplo je včasih težko, zahropelo, zganila se je odeja, roka se je dvignila in je zamahnila po zraku... Globoko doli v katakombah so peli vesele pesmi, zamolklo, narahlo so prišumele časih gor, in bilo je, kakor da bi stopali angeli oprezno z žvenčnimi zlatimi sandalami po žvenčih tleh.

Sama je hotela biti Katica in v temi, zato ker je bila žalostna ves večer. Jutri pride mati in ji prinese v papirju kolača. Mati bo upognjena in suha in uboga, oči bodo objokane. Ko bo položila papir na odejo, se bo roka tresla, koščena, zgrbljena, žuljava roka. In kakor da bi hotela prositi: „Nisem ti mogla prinesiti nič drugega, še to glej, Katica...“ Katica je vedela, kaj je mislila povedati mati: „Še to, glej, Katica, sem si izžela iz tega suhega telesa, ki je ko-

maj še kaplja krvi v njem. Zato jej, otrok, kakor zauživaš sveto hostijo. Materina kri je v tem kruhu...“

Doma pač ni jaslje, tudi drevesca ne, nič luči, ne veselja. Sami otroci so v hiši, mati bega, bogve kod. In otroci so se stisnili v kot, nič jih ni strah, o božiču kramljajo in o kolačih, o jasliah in o drevescu. Kakor da bi ne videli, kako se že sveti zunaj, kako se vžigajo luči vsepovsod, kako se že glase pesmi od vzhoda in od zahoda. Trepečejo od mraza, ali oči gledajo daleč nekam, gor, ki je v dušah, ki sanjajo. Ure potekajo, temno je, otroci čakajo matere in toplo jim je od veselega pričakovanja. Kod bega mati, da bi prinesla mesa in morda celo jabolk in orehov? Mraz je zunaj in led se drobi pod nogami...

Zadremala je in vse je bilo pred njo še bolj jasno, čisto telesno. K sebi bi jih poklicala vse, otroke in mater, da bi jih ogrela in da bi jim bilo dobro. Zakaj toplo in dobro je tukaj in vsega je dovolj... K sebi bi poklicala mater — in zaklicala je, da je čula v polsanjah svoj glas in se je za hip vzdramila Tiho je bilo, mirno in dremotno so gorele luči na jasliah... „Mati!“... Zatisnile so se oči in vse je bilo pred njo jasno in čisto telesno... Mati je bila trudna, zakaj begala je ves večer, vse dolgo leto in vse dolgo življenje. Trudna je bila, legla je in je zaspala, njen obraz je bil bel in miren, celo smehljale so se ustnice. Otroci pa so bili preplašeni, jokali so in niso vedeli zakaj — tema je bila v izbi in mraz je bilo, mati je ležala mirno na postelji in se ni zganila. Tedaj so se odprle duri, prišel je oče. Dišal je po žganju in je postal med durmi. Oči se mu niso takoj privadile teme, — ali ko je izpregledal, ko je spoznal, je skočil k postelji in je zakričal...

Slišala je njegov krik, prestrašila se je in se je vzdramila v drugič. Božične pesmi so se vzdigale zamolklo iz katakomb, mirno so gorele luči na jasliah. Komaj se je zavedela pesmi in dremotnih luči in teme in spet so se zatisnile oči...

Takrat so se odprle duri narahlo in prišla je mati. V dolgo volneno ručo je bila zavita, upognjena je bila in plašna kakor zmerom. Ali njen obraz je bil čudo bel in čudo lepo so gledale plašne črte. Nič več ni bilo gub na licih, na čelu, tudi roke so bile gladke in bele. Stopila je k postelji in se je smehljala, kakor se ni smehljala prej nikoli. „Katica, danes, ko je sveti dan, sem ti prinesla nekaj lepega.“ In Katica je ugledala v njeni roki prelepo rdečo ružo, kakor da bi bila pravkar vzcvetela iz tenkih belih prstov. „Ko sem šla tod mimo, Katica, sem mislila, da stopim še k tebi, ker je pri tebi tako lepo in prijetno, da te vidim in da te pobožam.“

Sklonila se je mati še niže, dotaknila se je z ustnicami Katicice bolnih rok, potem še njenih toplih lic in tudi las, ki so padali na čelo...

Nato pa so prišli angeli v sobo, mnogo jih je bilo, vsi so bili bele oblečeni, prijazna luč se je razlila po sobi. „Ali so sanje, ali je resnica?“ je mislila Katica. „Niso sanje, oči so odprte, tu sem jaz, tu je postelja...“ Tiho so hodili po sobi, — toda glej, vsi obrazi so bili znani. To je Tončka, ki gleda veselo z velikimi slepmi očmi, in tam je Malči, ki ima tako nežen, majhen obraz in tako živo razumne, razmišljajoče oči in čelo kakor sneg, in celo Pavla, Židovka je tam. Žarka svetloba je razlita naokoli in v svetlobi hodijo, beli, komaj razločni, tihi angeli, noče se ne dotikajo tal...

Vstala bi in bi šla z njimi. Zganila se je in je zavzdihnila, ni mogla vstati, zableščalo se ji je. Tedaj se je zasvetilo dvoje belih perutnic sredi sobe, vzdignila se je roka in luč je ugasnila. Stopali so mimo tihi koraki, duri so se narahlo zaprle. Časih je še zašumelo na posteljah, zašepetalo, tiho je bilo, sveta noč je ležala na zemlji...

Tudi Malči je videla angela tisto noč in nič se ni začudila. Komaj toliko so bile odprte trepalnice, da se ji je samo pisano bleščalo skozi senoco dolgih temnih vejic. Odprle so se duri, prišel je v sobo angel, zeleno drevesce je imel v roki. Postavljal je drevesce na mizo in okoli je naložil polno lepih in sladkih stvari, kolačev, pomaranč, jabolk. Tako tiho je hodil, da ni bilo čuti koraka. In ko je šel mimo, je bil njegov obraz kakor obraz sestre Cecilije, tako lep in poln ljubezni. Zasanjalo, zableščalo se je Reziki in zašepetala je v polsanjah: „Angel je šel po sobi!“ — „Angel je šel po sobi!“ je odgovorila Malči in je zaspala...

Veselo se je zasmajalo, zalesketalo se je sveto jutro v beli zimski svetlobi. In soba je bila polna glasnega veselja in smeha in pesmi in lepih misli...

Sveti dan je bil, rodil se je Zveličar. In zgodilo se je nekaj čudovitega. V betlehemskem hlevu je ležal v jasliah Zveličar, vseh bogastev gospodar. K njemu pa so prihajali v dolgi procesiji, od vseh strani, pastirji, kajzarji, hlapci, obloženi z grehi in življenja teža, in prinašali so mu darov, gospodarju vseh bogastev. Prišli so tudi Trije kralji iz Jutrove dežele in so se mu poklonili, ko je ležal v betlehemskem hlevu v jasliah. Ugledali so bili zvezdo in zahrepeneli so — veliko, komaj zavedno, pol razumljivo hrepenenje se je bilo vzdignilo kakor veter od juga in je zavalovalo po vsi božji zemlji.

Iz knjige Hiša Marije Pomočnice

INTERVJU — MLADINA (Ljubljana) št. 33

(2)

Sadeži z drevesa spoznanja

Hočeta s tem reči, da partija a priori ne more sprejeti stališča, da kdaj v načelu ne bi imela prav. Če se soočamo s polomi v gospodarstvu, na področju prosvete, zlasti z zastojem v inovaciji, sledi, da so za to odgovorni drugi, tisti, ki imajo nalogo, da direktive izvajajo — kajti direktive so vedno in nujno v načelu pravilne?

Ne bi ponavljal, da koncept partijskega avantgardizma potrebuje sovražnike... „če ga ni, ga pa naredi“, kot sv. Matija led. Avantgardizem sloni na domnevi vsevednosti. Kdor je vseveden, ne more delati napak.

Če pa napake vendarle so, mora biti zanje kriv nekdo drug. Torej sovražnik. To so znane stvari, le da je nekdanji posplošeni razredni sovražnik danes dobil bolj diferencirano vlogo: „Sovražniki“ so danes najbolj različni: od etatistov, anarholiberalcev, skrajnih levičarjev do skrajnih desničarjev; danes so dobili nek skupni imenovalec kot nacionalisti, tudi če so skrajnih levičarjev do skrajnih desničarjev; danes so dobili nek skupni imenovalec kot nacionalisti, tudi če so vse prej kot šovinisti itd. Vendar, vsa tragika je v tem, da s tako „vsevednostjo“ partija samo sebe onemogoča kot avant-

gardo, ker zavira družbeni razvoj, ne na temelju najbolj „naprednega“ (naprednost je znanstvenega stališča nesmisel), pač pa zaradi pomanjkanja spoznanj, ki bi bila stalno in brez prestopka izpostavljeni novim preizkusom in izzivom novih spoznanj. Avantgardizem torej sploh ne more biti stalen atribut nekoga. Zanj se je treba stalno boriti — vendar ne z administrativnimi ukrepi in represijo zoper vse tiste, ki so drugačnega mnenja.

ZK Slovenije je vendarle pokazala, posebej v primeru št. 57 Nove revije, da se je odrekla represivnim ukrepom proti tistim, ki so drugačnih pogledov.

Upajmo, da to ni osamljen primer. Vendar se s tem ne bi preveč nanašal. Ali naj bi bila stvar posebne ponosa za „najnaprednejšo“ politično partijo ob prehodu v tretje tisočletje, da se odreka metodam srednjega veka? Ker je bila tudi doslej najnaprednejša?

Vendar bistvo problema ni v tem — čeprav bi se za avtorje lahko presneto slabo končalo. Problem je v tem, da ta partija še vedno a priori vztraja na tem, da avtoritativno oddloča, kaj je sprejemljivo in kaj ni. Resnice ne gradi, čeprav lahko tudi iz sestavin premaganih pogledov in

stališč. Dokončna spoznanja in resnice posreduje in terja sprejemanje. Čeprav tudi ta novi kurz spremlja preteče renčanje in pogosto kar odkrite grožnje! Kaj naj bi bila lekacija mariborske Katrede? Gre pa vendarle za napredek, ki vliva upanje. S tem je lahko odprla pot bistveno povečanemu dotoku ne samo novih misli in spoznanj v naši družbi, ampak predvsem možnosti novega rojevanja novih spoznanj. Največje zlo je v tem, da se v vzdušju represije novo sploh ne poraja. Posredovanje je šele drugotno. Partija bo naredila bistveni premik šele takrat, ko se bo odprla za sprejemanje novega. Nihče ne terja, da bi morala kar vse od kraja blagohotno sprejemati že zato, ker je novo. Ni vse zlato, kar se sveti. Nič, kar je novega, še ni prestalo preizkusa resničnosti in sprejemljivosti. Toda vse dotlej, dokler ne bo svoje resnice induktivno gradila na temelju dejanskega dogajanja v stvarnem svetu, ampak jo izvajala deduktivno iz neke dokončno spoznane končne resnice, bo ostala slepa, njeni odgovori na izzive okolja bodo povsem voluntaristični — nosilci drugačnih pogledov ali že samo posredovalci ideološko oblikovanih pogledov, pa bodo nujno proglašeni za družbene sovražnike. Ob taki logiki jim ne more priznati nikakršne dobre volje, ampak samo željo po oblasti. Da to vodi nazaj v represijo, je skoraj samo po sebi nujno.

Menda s tem ne zanikate dejstva, da se partija le navdihuje z novimi

pogledi, da mnoge stvari drugače presoja kot nekoč. Če samo spomnim na izjave, da si zastavlja kot cilj socialistično družbo, ki bo demokratična, napredna, inovativna, visoko razvita itd.?

Te in podobne izjave obetajo novo usmeritev in človeka navdajajo z določenim optimizmom. Vendar je to zaenkrat šele upanje, ki samo na sebi nima dosti stvarne opore. Če hočemo tako socialistično družbo, je potreben ponoven razmislek o mnogih temeljnih izhodiščih in ciljih socialistične zamisli, kot izhaja iz dosedanje opredelitve socializma, ki je kot tak tipičen otrok cartesianske paradigme in scientizma pretekelega stoletja. Ali je mogoč demokratičen socializem ob ideologiji redukcionizma, ki ga terja ta paradigma? Ali ni to protislovje? Ali je mogoča civilna družba ob zahtevi avantgardizma, ki se za tak svoj položaj opira na državno oblast? Ali je enakost, ki jo terja tak socializem in ki je po svojem bistvu mehanska, ne humanistična, sploh sistemsko funkcionalna? Ali je možno na taki osnovi graditi družbo, ki bo inovativna? Ali je še mogoče vztrajati na zahtevi, da smo sposobni svet spremeniti, ne ga samo razlagati, in to ob vstopu v novo tisočletje, ki ga označuje predvsem nastajanje nove znanstvene paradigme, holistični pogled na svet, upoštevanje njegovih zakonitosti, prodiranje ekoloških spoznanj, zavest o omejenosti tega sveta — zlasti pa, ali je mogoče postavljati zah-

tevo, da je v gospodarstvu treba upoštevati ekonomske zakonitosti, če ne sprejemamo zahteve, da se je svetu treba podrežati in da mu ne moremo poljubno gospodariti? Zah-teva po revolucionarnem spreminjanju sveta, tako kot izhaja iz scientizma pretekelega stoletja, ne more biti vstopnica za prehod v novo tisočletje, v novo kibernetično informacijsko družbo.

Takega razmisleka o teh in vrsti podobnih vprašanj doslej vsaj v javnosti ni bilo. Prej nasprotno. Brez redefinicije nekaterih temeljnih postavk dosedanjega socializma pa o stajamo nujno na pozicijah stalizma oz. se po sili razmer vračamo vanj.

Ustavne spremembe bi lahko bile prava priložnost za takovrstno redefinicijo. Pa je sploh zaznati te tendence v predlogih za ustavne spremembe?

Zelo umestno vprašanje! Predlog ustavnih sprememb je prav klasičen primer poskusa družbenih sprememb brez predhodne vzročne analize, ki bi segla do temeljnih vprašanj; kakaj stanje družbe ni zadovoljivo in ga je torej treba spreminjati? Neustreznost in nepoglobljena analiza o delovanju našega političnega sistema, ki se je ognila najbolj temeljnih vprašanj; zlasti pa jih ni obravnavala z vidika novih sodobnih spoznanj, pač pa z obstoječim ideološkim instrumentarijem, je mogla pripeljati samo do odgovorov, ki terjajo (Nad. na 4. str.)

Slovenski srednješolski tečaj

Zaključna prireditev v Slovenski hiši

Letos se je srednješolski tečaj „Ravnatelj Marko Bajuk“ v Slovenski hiši končal 21. novembra. Po 18 šolskih dneh — po pet šolskih ur vsako drugo soboto — so se tega dne popoldne zbralo vseh 143 dijakov v svojih razredih, kjer so jim razredniki razdelili spričevala, pohvalili dobre dijake in opominjali slabše.

Nato je katehet msgr. dr. Alojzij Stare daroval zaključno mašo v cerkvi Marije Pomagaj, ki so se je udeležili poleg vseh dijakov in profesorjev tudi mnogi starši.

Proslava se je nadaljevala v veliki dvorani. Po prihodu zastav — slovenske, argentinske in papeške, ki so jih nosili prejšnji najboljši dijaki, so vsi zbrani zapeli obe himni, nato pa je pozdravila vse ravnateljica tečaja dr. Katica Cukjati, predvsem predsednika Zedinjene Slovenije Lojzeta Rezlja, ravnatelja odseka v Slovenski vasi Dušana Šušteršiča, in vodjo osnovnih šol Franca Vitriha ter voditeljice krajevnih šol. V svojem nagovoru se je obrnila tudi na letošnje petošolce, ki končujejo šolo, in poudarila njihovo dolžnost, da izrabijo svoje talente v sodelovanju in skrbi za našo slovensko skupnost.

Nato je nagovoril študente ravnatelj odseka v Slovenski vasi lic. Dušan Šušteršič. Iz njegovega govora navajamo nekaj misli:

Lic. Dušan Šušteršič

„Prišel sem, da bi vas poslušal, da bi se z vami pogovarjal, da bi skupaj molili.“ je rekel papež mladim na predvečer svetovnega dne mladine tu v Buenos Airesu.

Kakšno simbolično dejanje, ki nikakor ne moremo mimo njega. Fantje in dekleta: papež je prišel, da bi s svojo mlado Cerkvijo MOLIL. Sicer pa tudi drugače papež mnogokrat govori o molitvi in celo o neprestani molitvi.

Nekako naravno se nam izvije vzklík: „Gospod, nauči nas moliti...“ (Lk 11, 1) To je pač najvažnejše, da znamo moliti.

Kristus je vedno prisoten v svoji skupnosti. Je prvi molilec pri maši, ki v našem imenu z neizrekljivimi vzdihji za nas prosí. Ki prihaja k nam tudi po svoji besedi.

Torej smo tudi zdaj, tudi zunanaj cerkve — tempelj božji in lahko Boga častimo vedno, z vsem, kar delamo ali mislimo ali govorimo.

Tako mora biti tudi naše življenje, še posebno zdaj po sinodi za laike — oznanjevanje evangelija, z vsem kar smo in kar delamo. Tudi

naše poučevanje je v svoji globini evangelizacija in je adoracija Sv. Trojice.

Božje čiščenje je tudi služba svetim, posebno ubogim. Kdo so ubogi: tisti, ki nimajo najosnovnejših sredstev za življenje, ki so na kakršen koli način prizadeti, oni, ki nimajo vere. A tega se moramo vaditi doma pri majhnih uslugah. Čuden je kristjan, ki nima čuta za človeka, obzirnosti, spoštovanja, takta, hvaležnosti. Učiti se moramo častiti Boga v svojih bratih in sestrah, v starših in starih starših.

Poskusimo v počitnicah preživeti dan z Gospodom, a najti moramo tudi poseben čas za molitev. Vsaj enkrat na teden poleg nedelje pojdite k maši.

In naj se izkaže nad nami in nad našimi slabostmi njegovo usmiljenje!

Nato je napovedovalec Tine Debeljak ml. poimensko poklical pred oder najboljše dijake vsakega letnika, ki sta jim ravnateljica in posamezni razredniki razdelili bogate nagrade — bogate knjige, abiturientki pa še zlatnik, dar dr. Urbanca iz Kanade. Letos so bili najboljši dijaki v posameznih letnikih: 1. letnik Veronika Vivod; 2. Lučka Vombergar; 3. Stefan Godec in Ivan Vombergar; 4. Helena Rode; in 5. letnik Veronika Grabnar.

Vsem tem so vsi pozdravili s ploskanjem. Ti najboljši dijaki so nato prejeli v varstvo zastave, da jih prihodnje leto nosijo pri raznih prireditvah.

Sedaj je prišel čas poslovitve letošnjih abiturientov. Pet let so — namesto na zabave — hodili v tečaj in srkali slovensko kulturo. Kot izkaz njihove vztrajnosti so dobili tudi diplome, ki sta jim jih izročila ravnateljica dr. Katica Cukjati in razrednik Tine Debeljak ml.

Pa abecednem redu so:

Albano Adrijana, Bukovec Monika, Grabnar Veronika, Javoršek Jure, Jesenovec Veronika, Kocmur Marjana, Malovrh Kristina, Malovrh Veronika, Možina Adrijana, Petek Pavla, Petkovšek Danica, Podražaj Angelca, Selan Cvetka, Slak Marjana, Strle Ana, Škrbec Karina, Verbic Andreja, Vester Nevenka in Zebre Irena.

Dušan Šušteršič pa je sprejel diplome za letošnje petošolce iz Slovenske vasi. To so bili: Brigita Cerar, Danijel Mavrič, Avgust Poglajen in Marija Zupančič.

V imenu 5. letnika se je nato po-

slovala dijakinja Veronika Grabnar, ki je dejala:

Šola ima toliko dobrih lastnosti, da ne vem, kje naj začnem. V prvem letniku, ko sem prišla s starši, je bilo vse novo: obrazi sošolcev, profesorji... videla sem jih kot tirane. A vse to je bilo napačno: po prvih urah pouka so bili samo možje in žene, ki imajo v sebi veliko življenja in se trudijo, da bi bili mi malo boljše.

Včasih, ko sem ob petkih zvečer pisala nalogo, sem si mislila: „Kakšno srečo imajo tisti, ki jim ni treba hoditi v šolo.“ Ali: „Se učim zato, da mi starši in učitelji dajo mir?“

Ne! Po slovenski kulturi spoznam vso zgodovino svojih staršev in sem tako lahko ponosna, da sem Slovenka. K temu so v veliki meri pripomogli naši starši, ki so zgradili Domove, predvsem pa učitelji, ki nam posvečajo toliko ur: popravljajo naloge, nam govorijo in razlagajo, čeprav moramo priznati, da se velikokrat ne ujemamo.

Danes je dan — ker odhajamo, je morda že prepozno — da se zahvalimo vsem profesorjem za nesebično požrtvovalnost, ki ste jo doprinesli za nas vseh teh pet let.

Morda se ne strinjate vsi s tem, ampak nobena sekunda časa, ki jo posvetimo slovenstvu, ni izgubljena:

Zaključna proslava v Slovenski vasi

V petek, 20. novembra, je bila pri nas zaključna prireditev. Zbrali so se predvsem starši, dijaki, profesorji in nekateri rojaki. V svoji sredi smo imeli čast pozdraviti dr. Katico Cukjati, ravnateljico osrednjega tečaja.

Najprej je v imenu profesorjev spregovoril Tone Brulc. Mogoče je najvažnejša ideja tale: Ne smemo zavreči tega, kar smo od staršev podedovali — vero, jezik, zavest pripadnosti slovenskemu narodu, način življenja. Ponovil je besede, ki jih je pred stoletjem zapisal škof Anton Martin Slomšek: „Slovenski starši, ki znajo slovensko, pa svojih otrok slovenskega jezika ne nauče, so nevhvaležni hišniki, ki zapravijo svojim otrokom drago domačo reč, slovenski jezik, ki so jim ga izročili njihovi dedje.“

„Počasi se umirja prepir in razčišča vprašanje, kaj ste vi, drugi rod rojen v tujini: Slovenci ali Argentinci? Ste Argentinci, ste pa obenem tudi dediči slovenske kulture. Jezik ni samo sredstvo sporazumevanja, jezik je nosilec in prenašalec kul-

vse delo, ves trud se presnavlja v ono svobodno Slovenijo, ki jo včasih gledamo kot utopijo.

Po tej poti bomo šli v svet, kjer bomo skušali izžarevati svoje bistvo kot dobri Slovenci in zrele osebe.“

Kot ogledalo svojega letošnjega dela so petošolci izdali tradicionalni Almanah, ki letos nosi naslov: Mladi pojemo življenju, ki so ga razdelili med profesorje.

Stara študentska navada je tudi, da peti letnik izroči četrtemu v varstvo „ključ vse učenosti“, s šaljivimi navodili, kar mlajši „ponižno“ sprejmejo.

V imenu odbora staršev, ki je vse leto stal profesorjem ob strani in skrbel za dobro dijakov, se je vsem sodelavcem, staršem ter profesorjem zahvalil predsednik Janez Čeč in zaprosil za tesno sodelovanje staršev v prihodnjem letu.

Napovedovalec Tine Debeljak ml. je nato razglasil nalogo za počitnice, ko naj študentje preberejo kakšno slovensko knjigo in iz nje napišejo izvešek.

Za konec sta nastopila še dva razreda z recitacijami: prvi letnik je pod vodstvom prof. Rezlja v uri Živa beseda naštudiral Zupančičevo pesem, peti letnik pa pod istim vodstvom več pesmi Franceta Papeža.

Tako se je končalo slovensko šolsko leto. S skupnimi močmi in prizadevanstvom študentov je slovenska skupnost v Argentini naredila nov korak v Slovenijo v svetu. In prihodnje leto na svidenje!

Najstarejša slovenska božična pesem.

Eno je Dete rojeno

Eno je Dete rojeno notri v tem mestu Betlehem. V eni preprosti štalici, v enih oslovih jaselcah.

Spoznal ga je oselc, volec, da je tu dete pravi Bug, kir je stvaril zemlo, nebu, človeku dal dušo, telu.

To so pršli kralji trje: Gašper, Melhior, Boltežar inu so h ofru prnesli miro, vereh, čistu zlatu, nu darujejo Jezusa, tiga kralja nebeškiga.

Mi njega rojstvo hvalimo, lubo divico Marijo, kir nam je rodila Jezusa tega krala nebeškiga (izveličarja vsega sveta).

Veseli se Jeruzalem, Jeruzalem, mestu lepu. V tebi nam se je adan rodiu, ker bode kral čez krale vse.

Veslimo se tiga goda, dajmo čast ino hvalo Bogu! O hvala tebi, Bug Oča, tebi, Sin, no Sveti Duh (od vekuma do vekuma)! Ker si nam poslav Stvarnika no Sina sujga Jezusa.

Zatu se veselimo vsi, jenu Kristusa hvalimo. K timu času božičnimu bodi tu dete hvalenu!

slov nam pove, da je bil večer posvečen Primorski, njenim velikim pesnikom in pisateljem in primorskim rojakom, ki živijo med nami. Naša prireditev je bila le majhno okence, ki smo ga odprli z ljubeznijo, da bi nas prevzel čar domovine in bogastvo slovenske besede.

Na prvem mestu sta bila prizora iz radijske igre o Baragi, ki jo je napisal primorski rojak Alojz Rebuta. Ta del je pripravil Ladislav Lenček CM. Čeprav so dijaki brali, je bila igra nadvse zanimiva zaradi duhovite vsebine in posrečene recitacije.

Nato smo prisluhnili pesmi in prozi primorskih pesnikov in pisateljev: Preglja, Gregorčiča, Ketteja, Kosovela, Velikonje in Gradnika. Pesmi so spremljale slike raznih pokrajin, mest in cerkve.

Med prehodi iz ene pokrajine v drugo smo slišali več lepih uglasbenih pesmi in zapetih Gregorčičevih pesmi.

Potem so razredniki razdelili spričevala. Letos je bilo v našem tečaju osemnajst dijakov, a sta med letom dva izstopila. Od tečaja so se poslavljali dijaki Cerar Brigita, Zupančič Marija, Mavrič Danijel in Poglajen Avgust.

Ravnatelj Dušan Šušteršič je v kratkem poročilu ugotovil, da tečaj brez podpore družine ne more živeti. Hotel je reči, naj starši zavest odgovornosti do tečaja še povečajo in poglobijo.

Gotovo je bil kulturni večer in izdaja lastnega almanaha lep uspeh poleg vseh težav in neprilik.

Pred vetrom

Tvoje telo je drevo.

Drevo, ki v nebo raste, v svet, na vse strani. Spodaj na zemlji išče si hrane: Soli in sladkorja, hladne vode in... oporo.

Če tipam po deblu, gole, temne rane nosiš za obleko in prsti vdirajo mi vanje; sprejde me groza, ko slišim, kako trpiš in prosiš. Naenkrat tako so globoke, da deliš se v veje, roke.

Višje, v eno višje spleteno tvoje telo me objame...

Pri tebi sem, prav v srcu... Listi tvoji — zeleni poljubi varujejo me pred vetrom, ki priznati noče, da moje si drevo.

Veronika Grabnar

(Iz almanaha

Mladi pojemo življenju)

INTERVJU

(Nad. s 3. str.)

reafirmacijo starega — torej do predlogov, ki morajo v perspektivi krizni položaj samo še zaostri.

Osnovno izhodišče je zastarelo pojmovanje, da je nek družbeni sistem trden in vodljiv k nekemu postavljenemu cilju, le če ga lahko zanesljivo obvladujemo in usmerjamo. Zato je potrebna višja stopnja pristopnosti v središču sistema in sprečevanje dejavnosti, ki bi vodile k preveliki avtonomnosti sistemskih delov. Torej koncept, ki terja centralizacijo, direktivnost in birokratski sistem vodenja — ne glede na to, kakšni cilji in metode za njih doseganje so deklarirani. Torej koncept, ki je v odločnem nasprotju s sodobnim pojmovanjem, kako v današnjih razmerah lahko optimalno delujejo družbeni sistemi in vloge osebnosti v njih, oz. avtonomnih organizmov.

Gre za dosledno izpeljavo pojmovanja, ki je dejansko v skladu s pretečenimi pogledi realsozializma. S tem pa seveda tudi totalna blokada novosti. To je klic po vrnitvi nazaj. Prav ob vprašanju odnosa slovenskega političnega vodstva do tako predlaganih ustavnih sprememb se bo pokazalo, koliko je v Sloveniji dejanske pripravljenosti preiti v novo moderno demokratično družbo, ki bo tudi gospodarsko in inovativno bolj učinkovita.

Predpogoj za politični pluralizem je svoboden pretok informacij. Strah

pred novimi idejami je še vedno velik, to se je pokazalo tudi ob 57. št. Nove revije. Kaj mislite o reakcijah Zveze borcev, saj so bili prav oni tisti, ki so najbolj množično pošiljali protestna pisma?

Vprašanje bi nekoliko preoblikoval: Zakaj so ravno borce uporabili za kampanjo, ki je bila vseskozi politično organizirana. Na to bi mogli odgovoriti le avtorji kampanje. Domnevam pa lahko, da so bili borci v tem primeru za tako vlogo najprimernejši. Če je bil namen kampanje vzbuditi vtis, da Nova revija napada same temelje naše revolucije, je več kot razumljivo, da so za njeno obrambo najbolj legitimirani prav borci. In končno tudi najbolj zagreti, ko vidijo, kako se jim v meglu in celo protislovje spreminjajo ideali, za katere so dali toliko žrtev in trpljenja. Sedaj so jim pa kar naenkrat pokazali, kje je resnični vzrok izgnanih iluzij. Res, dobro izpeljan manever manipulacije. Le da se je v končni posledici obrnil proti avtorjem samim.

Toda veliko je borcev, ki so postali kritiki tega sistema, za katerega „se niso borili“. Teh borcev je toliko, da jih je zadnjič Sonja Lokar uvrstila v posebno kategorijo razočaranih veteranov, ki ne morejo dohajati tako globalnih sprememb. Bi tudi sebe uvrstili pod to rubriko?

Vsekakor. Pojmovanje teh sprememb kot revolucionarnih daleč presega moje duševne in duhovne sposobnosti.

Ste torej zaradi pomanjkanja teh sposobnosti morali z univerze? Verjetno.

Pravi razlogov mi sicer niso nikoli povedali. Pisemce, ki ga je tov. Janžič s CK poslal na fakulteto, češ da naj se preveri moja usposobljenost za fakultetnega učitelja — šlo je za moralno politične kvalifikacije, ki jih kot eden redkih borcev NOB na fakulteti po vsem videzu nisem imel — je po različnih šikanah in manipulacijah (o čemer hranim potrebno dokumentacijo) vodilo do mojega odpusta iz delovnega razmerja, in sicer kot najvišja možna disciplinska kazen.

Če je to pomenilo zame nekaj takega, kar Nemci imenujejo Berufsverbot, je za fakulteto to še huje. Zanj pomeni to moralni bankrot. Kako naj fakulteta vzgaja pokončne osebnosti, kako naj naše pravosodje oskrbuje s kadri, ki bodo pripravljene ne glede na kakršnekolik pritiske braniti njegovo neodvisnost, če pa sama nima nikakršne odpornosti, če ob najmanjšem političnem pritisku kar panično hiti, kako bi se čim prej znebila „črne ovce“, ki kvari njen ugled pravovernosti? Če se tako na hitro in zlahka odpove svojji, čeprav relativni, avtonomnosti. Njena funkcija ni samo v posredovanju pozitivnega znanja. Ni samo pravni tehnikum, na kar bi jo rad skrčil politični režim. Seveda, ne more pa dati in posredovati tistega, česar sama nima.

Za politični režim ste po vsem vi-

ture. S slovensko kulturo ste bili obogateni vi in ta jezik in kulturo boste morali posredovati svojim otrokom. Slovenci smo od svojega bogastva vedno dajali drugim narodom in vaše poslanstvo je tudi v tem.

Nič ne moremo izgubiti, če sami ne maramo. Ne moremo izgubiti jezika, če tega sami ne maramo. V naši zgodovini je narod čutil, da je jezik tisti, ki ga veže na zemljo. Brez naroda je zemlja pusta, brez jezika je narod potepuh. Zvestoba zemlji, ljubezen do jezika, neomajnost vere, slovenska delavnost in vestnost, navezanost na tradicijo, spoštovanje velikih mož, pričakovanje lepše bodočnosti — vse to smo ponesli v svet in vi boste dediči in posredovalci vsega tega svojim otrokom.“

V imenu petošolcev je govorila Brigita Cerar. Poleg običajne zahvale je bil njen govor klic na pomoč. Starši, profesorji, pomagajte nam, da svoje kulture, svojega jezika ne zapravimo in ne izgubimo.

Sledil je kulturno-prosvetni program: PRIMORSKI VEČER. Že na-

dezu postali škodljiv in zato je po njegovi presoji prav, da se z univerze odstranijo učitelji, ki bi mladino „kvarili“. Saj poznamo svetopisemski izrek o pohujševanju otrok.

Gotovo. Logika je v tem pogledu povsem jasna in dosledna. Zato je bilo treba tisti „Berufsverbot“ še dosledno izpeljati na onemogočanje slehernega intelektualnega dela. Skratka, obsodba na intelektualno smrt.

In tu se začne novi veliki greh takega „sovražnika“. Kljub obsodbi na smrt še ni hotel umreti. To je pa le malo preveč! Kaj si o tem misli režim, je najbolj jasno povedal rep. sekretar za notranje zadeve na skupni seji skupščine SR Slovenije za družbeno nadzorstvo: (P. Delu) „Najglasnejši kritiki nedemokratičnih odnosov v naši družbi se najbolj bojijo resnične demokracije, ker čutijo, da izgublja njihova samozvana pomembnost, da so zaradi svojega neobjektivnega radikalizma vse bolj odrinjeni iz družbenega dogajanja.“

Torej, treba jih je še moralno dis-

kvalificirati!

Pa se ne bojite? Tudi. Vendar se držim načela: Nobene stvari nisi vreden, če je za nobeno ceno nisi pripravljen izgubiti.

Sicer bi postal sam svoj ujetnik. V javnem življenju pa objekt manipulacije. In bi izgubil vse, od česar se za nobeno ceno ne bi hotel ločiti. Predvsem osebno svobodo in svojo človeškost.

K o n e c

NELA MALEČKAR

SLOVENCİ V ARGENTINI

Osebne novice

Krsta: V nedeljo, 20. decembra, je bil krščen v cerkvi Marije Kraljice (Carapachay) Martin Damijan Delbene, sin Danijela in Marte Korošec. Botra sta bila Franci Korošec in Silvia Delbene de Iribarne. Krstil je dr. Jure Rode.

V soboto, 19. decembra, je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj Andreja Karla Omahna, hčerka inž. Matjaža in prof. Saše roj. Zupan. Za botra sta bila Andrej Pucko in Andreja Škerlj. Krstil pa je Jože Škerbec.

Čestitamo!

Nove diplomantke: Na profesorado CONSUDEC je diplomirala Mojca Komar Voršičeva in postala profesorica naravoslovnih ved.

Na profesoratu v Lujanu je diplomirala Liza Komar Dogherty in postala profesorica naravoslovnih ved.

Na ekonomski fakulteti buenosaireške univerze je končala študije Marija Irena Rant in dobila naslov "contadora nacional".

Vsem želimo veliko sreče!

MALI OGLASI

IŠČEM žensko osebo za pomoč starejši gospe, plače po dogovoru, informacije na telefon 762-1280.

ROŽMANOV DOM (Zavetišče) — sprejema nove stanovalec. — Podprite to potrebno socialno ustanovo!

ZA DOM

POHISTVO: za jedilnice, spalnice, dnevne sobe, moderno in angleški stil. Martin Kovačič — T. E. 765-1682.

PREGELJ in sinovi: izdelava kuhinjskega pohištva; Montevideo 35 - Tablada - T. E. 652-8159.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge — Bolívar 224, Ramos Mejía, T. E. 654-0352.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 110, San Miguel, T. E. 664-1656.

KNJIGE

Knjigarna ŠEME vam nudi vezavo knjig in fasciklov, za božič pa izbiro kartic - jaslje - okraskov - daril. Av de Mayo 2414, R. Mejía, Tel. 651-1242.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov. Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel. T. E. 664-1656.

ARHITEKTI

arh. Marija Bavec — Belgrano 123 - 17. nad. "5" - R. Mejía - Tel. 654-2461; poned., sredo, petek od 17 do 19.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik; ponedeljek, sredo, petek od 17 do 19., Don Bosco 168 — San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadstr. E - Tel. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

TRGOVINA

Delikatosa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadro severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle — vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 14. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 14. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure. (g. Stanjo Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (g. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS MEJIA. V pritličju poslopja Sloge, Moreno 129. Od ponedeljka do petka od 16.—19. ure. T. E. 658-6574 — 654-6438.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob četrkih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 Tel. 651-1760 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9,30 do 11,30 (gdč. Julka Moder).

ZEDINJENA SLOVENIJA

želi vsem rojakom

MILOSTI POLNE PRAZNIKE
GOSPODOVEGA ROJSTVA
IN VELIKO SREČE
V NOVEM LETU

Naj Dete v jasli položeno obudi vsem Slovincem radostni smehljaj božične blagovesti in novoletnega upanja

Zveza slovenskih mater in žena

SLOVENSKI DOM V CARAPACHAYU

želi vesele in blagoslovljene božične praznike, za Novo leto pa sreče, zadovoljstva in vsestranskega napredka vsem svojim članom, prijateljem in rojakom v domovini in po svetu.

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

ŽELI VSEM SVOJIM ČLANOM, PRIJATELJEM IN VSEM ROJAKOM BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO.

VESELE IN BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO POLNO NOVO LETO

želi vsem članom, prijateljem in znancom

NAŠ DOM - SAN JUSTO

SLOVENSKI DOM V BERAZATEGUIJU

VOŠČI VSEM ROJAKOM V ARGENTINI IN PO SVETU
MILOSTI POLNEGA VEČER TER ZADOVOLJSTVA IN
BOŽJEGA BLAGOSLOVA V NOVEM LETU!

Zasije sred noči svetloba sončna
po vsej votlini in radost neskončna
iz pesmi angelov po njej odjekne.

Vesolja in radosti za božične praznike
in v letu 1988 mnogo zdravja, uspehov in zadovoljstva
želi vsem članom, rojakom in dobrotnikom

SLOVŠKOV DOM

Veliko božjega blagoslova ob božičnih praznikih
in mnogo uspehov v Novem letu 1988
želi vsem rojakom

HLADNIKOV DOM — SLOVENSKA VAS

VESEL BOŽIČ
IN VELIKO SREČE V NOVEM LETU!

JGC INGENIERIA

Elektromehanične inštalacije, načrti, popravila,
kontrolni sistemi

Pizzurno 554

Tel. 658-4869

Ramos Mejía

Blagoslovljeno in srečno Novo leto
želi vsem rojakom

PARKET
BAJDA

Benavente 4325 - Villa Nueva
(5521) Mendoza

Obilo božjega blagoslova
in miru v božičnih praznikih
ter mnogo zadovoljstva, zdravja
in napredka v Novem letu
voščita

Marjan in Helena Loboda

ZAVAROVANJA

Sarmiento 385 - 1. nadstr. - Pis. 10
Capital Federal
Tel. 312-2127

Kreditna zadruga Sloga
in Mutual Sloga

želi ta svojim članom in prijateljem
v Argentini, zdomstvu, zamejstvu
in domovini

blagoslovljene božične praznike in obilo
uspehov, veselja in vsega dobrega v letu 1988.

JAKOŠ
SPLOŠNA ZAVAROVANJA

vošči vsem rojakom
blagoslovljene božične praznike
in srečno Novo leto 1988

Uradne ure: od 8.30 do 12, od 14 do 18

Colón 17

T. E. 658-4869

Ramos Mejía

TEXTILES KOSANČIČ S. A.

želi vsem rojakom
blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto!

Gral. Lynch 2569
H. Yrigoyen 2510
Ramón Falcón 2624
B. Mitre 99

San Justo
San Justo
Flores
Ramos Mejía

Veliko božjega blagoslova ob božičnih praznikih
in mnogo uspehov v Novem letu 1988
želi vsem rojakom

CACES

SLOVENSKO KERAMIČNO PODJETJE

Pedro Molina 140 - San José - Guaymallén - MENDOZA

Blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto želi

DR. ANREJ FINK

ODVETNIK - TRADUCTOR PUBLICO (esloveno)

Zapuščinske zadeve, zasebnopravni spori, posvetovanja, zastopanja, delovna razmerja, uradni prevajalec za slovenščino

Larrea 929, pritl. "A"
9 6 1 - 2 1 6 3

Ponedeljek, torek, četrtek
od 17. do 20. ure

Vošči vsem
rojakom
blagoslovljen božič
in srečno novo leto
1988!

Luis Vernet 4225
Remedios de Escalada
Tel. 248-4021

Blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto
želi

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA

JANEZ JAKOŠ in sinovi

Colón 17

Tel. 658-4869

Ramos Mejía

STANE ZUPANČIČ

Martillero Público Nacional

ŽELI VSEM ROJAKOM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO

Obenem se toplo zahvaljuje vsem odjemalcem za izkazano
zaupanje v preteklem letu.

Božičnega veselja

in sreče

v novem letu 1988

vam želi

STANDMETAL S. A.

ENTRE RIOS 3763

SAN JUSTO

Vladu Mauku v spomin

V nedeljo zvečer 22. minulega meseca novembra je v sanatoriju v Torontu umrl naš znanec in prijatelj Vladimir Mauko, vse od Geratičeve smrti glavni urednik Slovenske države, ki že 37. leto prihaja med slovenske emigrante in širi med njimi idejo samostojne slovenske države.

Njegova smrt pravzaprav ni bila nepričakovano, saj ga je že pred leti zadela možganska kap in so ga morali nanovo naučiti govoriti in sicer najprej angleško in potem slovensko.

Mnogi slovenski begunci ga poznajo le iz begunskih taborišč. Z večjo skupino študentov je Mauko prišel v Kanado; tam se je po obveznem pogodbemnem delu prvega pol leta naselil v Toronto, kjer je našlo svoje domove precejšnje število slovenskih beguncev.

Doma je bil iz Maribora, kjer je študiral na učiteljski do nemške zasedbe Štajerske in Gorenjske in je moral nanagoloma pobegniti v Ljubljano in tako postal begunec v svoji lastni domovini. V Ljubljani je do italijanske kapitulacije nadaljeval učiteljske študije, po ustanovitvi Slovenskega domobranstva pa je do kapitulacije nacistične Nemčije delal na političnem oddelku ljubljanske policije. V začetku maja 1945. je moral z ostalo domobranksko vojsko čez Karavanke in preko slovenske Koroške v Italijo, kjer so zavezniške vojaške oblasti prvo skupino slovenskih beguncev začasno nastanile v prehodnem taborišču Monigo. Že po nekaj mesecih so jih iz one obmejne cone prepeljali najprej v Servigliano, pozneje pa v D. P. Camp št. 9 v bližini mesteca Senigallia ob zahodni obali Jadranskega morja.

Ves čas bivanja v taborišču je bil Mauko zelo delaven. Prvič sem ga videl v zapackani sivi delovni obleki, ko je v taborišču barval in prenavljal — vsaj na zunaj — vse, kar je bilo potrebno. To je bilo njegovo uradno, službeno delo. Ni pa mu pri tem manjkalo časa za veliko drugih, beguncem tudi potrebnih stvari: razmnoževal je na ciklostil rajnega duha svetnika Karla Škulja Slovensko besedo, risal kulise za slovenske odrske

predstave. Rajni Mauko je že takrat trdno stal za idejo samostojne slovenske države izven jugoslovanske državne skupnosti. In si je upal to svoje prepričanje javno povedati in zapisati.

V kanadski skupnosti slovenskih beguncev se je rajni Mauko povzpelo zelo visoko. Kot urednik Slovenske države je bil dolga leta predsednik ontarijske zveze oz. federacije etničnega tiska; od leta 1972 pa do 1977 je bil tudi izvoljen za predsednika celotne kanadske zvezne organizacije etničnega tiska. Lanskega 24. maja je bil zaradi svojih zaslug v ukrajinski katoliški cerkvi uradno sprejet med malteške viteze. Prejel je mednarodno odlikovanje z naslovom „Sovereign Order of Saint John of Jerusalem“ in tako dobil pravico pred svojim priimkom uporabljati naslov Chevalier, z oznako O.S.J.

Zaradi svojega visokega položaja v kanadskem etničnem tisku se je osebo poznal z vodilnimi osebnostmi ne le ontarijskega ampak tudi zveznega kanadskega javnega življenja. Ob priliki obiska angleške kraljice Elizabete ji je na banketu bil predstavljen in se nekaj časa pogovarjal z njenim soprogom, vojvodo Edimburškim.

Njegov najstarejši sin Vladko je kot 3-leten otrok umrl v senigalskem taborišču, njegov drugi sin Matjaž pa je zaposlen v Nemčiji.

V Torontu se je poročil z gospo Berto Marjolo Šerko, ki je umrla 14. februarja 1984.

Dragi prijatelj Vladu, počivaj v miru!

Prijatelj iz Argentine

NOVICE IZ SLOVENIJE

CELJE — Letošnji sejem Vse za otroka je bil odprt od 15. novembra v dvorani Golovec. Okrog sto razstavljalcev je predstavilo svoje izdelke, namenjene otrokom. Sodelovale pa so tudi nekatere družbene in druge organizacije s prikazom dejavnosti, ki pomagajo oblikovati mlado osebnost.

LJUBLJANA — Pokojnine bodo de-

OBVESTILA

ČETRTEK, 24. decembra:

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj v božični noči ob 23. uri slovenska polnočnica.

BOŽIČ, 25. decembra:

V Slomškovem domu božična sv. maša s petjem mladinskega zbora ob 10. uri.

Božično srečanje mladine v Slomškovem domu ob 20. uri.

SOBOTA, 26. decembra:

V Slovenskem domu v Carapachayu družabno srečanje.

ČETRTEK, 31. decembra:

Tradicionalno silvestrovanje ob 21.30 v Našem domu v San Justo.

V Slovenskem domu v San Martinu silvestrovanje od 21. ure naprej.

Mladinsko silvestrovanje na Pristavi v priredbi SDO in SFZ.

NEDELJA, 3. januarja:

Misijonska veletombola v Slovenski vasi v Lanusu.

Na Radio América bo v nedeljo od 14.30 do 15.30 slovenska radijska oddaja — "Slovenski kotiček".

V soboto, 26. decembra, bo ob 14 na Radio Clásica, 97.5 MZ, FM, pel naš basist Janez Vasle razne klasične, pa tudi slovenske pesmi.

cembra višje za 14 odstotkov. Po novem bo najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo znašala 159.352 dinarjev (dolar — 1.297,84 din), najvišja, tudi za polno pokojninsko dobo, pa 755.259 din; povprečna slovenska pokojnina bo znašala 215.000, invalidska 178.000 in družinska 157.000 dinarjev.

LJUBLJANA — Dinar je uradno zgubil skoraj četrtino vrednosti. Septembra 1945 je bilo potrebnih 0,50 novih dinarjev za dolar, januarja 1952: 3, januarja 1956: 6,32, januarja 1961: 7,50, julija 1965: 12,50, januarja 1971: 15, decembra 1971: 17, januarja 1980: 27,30, oktobra 1982: 63,41, junija 1986: 425, februarja 1987: 498,78, novembra 1987: 1.297,84.

ZAHVALA

Mladinski pevski zbor Našega doma iz San Justa se iskreno zahvaljuje slovenski verski skupnosti iz Rosaria za prisrčen sprejem ob obisku in pevskih nastopih v njihovem mestu, želeč vsem tamkajšnjim Slovincem blagoslovljene božične praznike in uspehov polno leto 1988.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Počitniška kolonija odpotuje v nedeljo, 27. decembra, ob 21. uri z vlakom Rayo de Sol. Vsi udeleženci naj se zberejo na postaji v Retiro najkasneje do 20.30 ure. Vrnila se pa bo 12. januarja 1988 ob 8.20 z istim vlakom.

Pisarna in knjižnica Zedinjene Slovenije bo zaprta od 28. dec. 1987 do vključno 12. januarja 1988.

ŠE

nekaj dni...

● Izkoristite priložnost lepih socialnih podpor, hitrih osebnih posojil, popustov v trgovinah in prostega vstopa na naše letovišče s KARTO SLOGA.

● Kot posebna ugodnost je do 30. decembra 1987 za KARTO SLOGA potrebna navadna hranilna vloga A 150.- od 12.—18. leta in A 200.- za odrasle.

● Od 1. januarja 1988 pa bo višina naložbe za pridobitev KARTE SLOGA A 250.-. Vse socialne podpore bodo po tem datumu zvišane. Dosedanjim imetnikom KARTE SLOGA pa ne bo treba nič plačevati; obresti na njihov sklad bo za to zadoščajo!

KARTA SLOGA

Božo in Branko Šabič

Izdelava industrijskih vzmeti

Los Matreros

Villa León - Ituzaingó

Blagoslove ob prazniku
Kristusovega rojstva
in srečo v Novem letu
želita vsem Slovincem

Blagoslovljene
božične praznike
in
srečno ter miru
polno leto 1988
vsem Slovincem
po svetu želi:

Herman Zupan s. a. - Papelera del Sur s. a.

Naš dom San Justo

na starega leta dan, 31. decembra
ob 21.30 tradicionalno

SILVESTROVANJE

Vstopnice v predprodaji pri odbornikih.
Igral bo orkester "ZLATA ZVEZDA"

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

vabi mladino in odrasle na tradicionalno

SILVESTROVANJE

31. decembra od 21. ure naprej

IGRAL BO ORKESTER SLOVENSKI ANSAMBEL

POSTREŽENI BOSTE Z OKUSNO SLOVENSKO VEČERJO
UDELEŽENCI BODO DELEŽNI ŽREBANJA TREH NAGRAD

Blagoslovljene
božične praznike
in srečno novo leto
želi vsem rojakom
v Argentini
in drugod
po svetu

Oblak hnos. S. A.

ALMAFUERTE 3868

SAN JUSTO